

Sygn. akt I ACz 1154/15

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Marta Sawicka

Sędziowie:	SA Danuta Jezierska SA Agnieszka Sołtyka (spr.)
------------	---

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2016 roku, w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa C. S.

przeciwko A. K.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 24 września 2015 r., sygn. akt I C 503/12

postanawia

I. oddalić zażalenie,

II. zasądzić od pozwanej A. K. na rzecz powoda C. S. kwotę 1200 (tysiąc dwieście) złotych tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

A. Sołtyka M. Sawicka D. Jezierska

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 24 września 2015 r. Sąd Okręgowy w Koszalinie odrzucił apelację pozwanej od wyroku z dnia 6 listopada 2014 r.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 30 czerwca 2015 r. oddalone zostało zażalenie pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego w Koszalinie z 9 marca 2015 r. w przedmiocie odrzucenia zażalenia pozwanej na postanowienie referendarza sądowego z 9 lutego 2015 r., którym oddalony został jej wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie opłaty od apelacji ponad kwotę 8.000 zł. Odpis tego orzeczenia został doręczony pełnomocnikowi pozwanej 24 sierpnia 2015 r., zatem w myśl art. 112 ust. 3 u.k.s.c., termin do uiszczenia brakującej opłaty od apelacji upłynął mu bezskutecznie z dniem 31 sierpnia 2015 r.

Pozwana zaskarżyła to postanowienie wskazując, że wydane zostało z naruszeniem przepisów postępowania i wniosła o jego uchylenie. Zdaniem skarżącej, do usuwania braków formalnych i braków fiskalnych apelacji stosuje się

odpowiednio art. 130 §1 i 2 k.p.c., którego Sąd Okręgowy nie zastosował. Skarżąca podniosła też zarzut braku doręczenia orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie w przedmiocie rozpoznania (oddalenia) zażalenia z dnia 26 marca 2015 r., co skutkuje tym, że dla pozwanej termin do uiszczenia opłaty sądowej jeszcze nie rozpoczął biegu. Skarżąca wskazała, że doręczenie pisma przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie pełnomocnikowi substytucyjnemu było czynnością procesową bezskuteczną, a w konsekwencji pozwana nie uchybiła terminowi do wniesienia opłaty, co więcej, termin ten nadal nie biegnie z przyczyn wskazanych w niniejszym zażaleniu.

W odpowiedzi na zażalenie powód wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Zażalenie podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (zwanej dalej również: „ustawą”) jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych zgłoszony przed upływem terminu do opłacenia pisma został prawomocnie oddalony, przewodniczący wzywa stronę do opłacenia złożonego pisma, na podstawie art. 130 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego.

Stosownie natomiast do treści ust. 3 wskazanego przepisu ust. 2 nie stosuje się, jeżeli pismo podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia, zostało wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego. W takim przypadku, jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożony przed upływem terminu do opłacenia pisma został oddalony, tygodniowy termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia, a gdy postanowienie zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia. Jeżeli jednak o zwolnieniu od kosztów sądowych orzekł sąd pierwszej instancji, a strona wniosła zażalenie w przepisany termin, termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia oddalającego zażalenie, a jeżeli postanowienie sądu drugiej instancji zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia.

Taka sytuacja, jak opisana w art. 112 ust. 3 ustawy nastąpiła w niniejszym postępowaniu. O zwolnieniu pozwanej od kosztów sądowych w zakresie opłaty od apelacji rozstrzygał na posiedzeniu niejawnym referendarz sądowy (k. 327). Pełnomocnik pozwanej wniósł zażalenie od powyższego orzeczenia, które zostało odrzucone postanowieniem Sądu Okręgowego jako niedopuszczalne (k. 335). Następnie, pełnomocnik pozwanej wniósł zażalenie na postanowienie o odrzuceniu zażalenia, jednak zostało ono oddalone postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 30 czerwca 2015 r., sygn. akt I ACz 469/15 (k.362). Wspomniane postanowienie Sądu Apelacyjnego zostało doręczone pełnomocnikowi pozwanej (a nie jego pełnomocnikowi substytucyjnemu, jak wywodzi skarżący) w dniu 24 sierpnia 2015 r. (k. 372), zatem jak trafnie zauważył Sąd Okręgowy, w myśl art. 112 ust. 3 u.k.s.c., termin do uiszczenia brakującej opłaty od apelacji upłynął bezskutecznie z dniem 31 sierpnia 2015 r.

W związku z powyższym należało uznać, za trafne stanowisko Sądu Okręgowego, który postanowieniem z dnia 24 września 2015 r. odrzucił apelację pozwanej od wyroku z dnia 6 listopada 2014 r.

Na marginesie także należy zauważyć, że pozwana składała wniosek o częściowe zwolnienie od opłaty od apelacji tj. z kwoty przenoszącej wysokości 8000 zł (k. 275), przy czym nawet tej kwoty ani z apelacją, ani w późniejszym czasie nie uiściła.

Wskazane przez skarżącą w zażaleniu na to postanowienie orzeczenia Sądu Najwyższego zostały wydane w stanie prawnym nieuwzględniającym przepisu z art. 112 ust. 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, który wszedł w życie w dniu 19 kwietnia 2010 r. i jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 130 k.p.c. Z kolei postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2013 r. sygn. akt IV CZ 25/13 zostało wydane w odmiennym od niniejszego stanie faktycznym. Dotyczyło bowiem odrzucenia nieopłaconej skargi kasacyjnej, a nie apelacji, jak w niniejszym postępowaniu. Tymczasem, uwzględnienie odmienności wynikających ze wskazanych środków zaskarżenia ma tutaj znaczenie decydujące.

Podnieść należy, że w stanie prawnym odnoszącym się do niniejszej sprawy w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że pogląd, zgodnie z którym nieopłacenie środka zaskarżenia złożonego przez profesjonalnego pełnomocnika uruchamia tryb postępowania naprawczego przewidziany w art. 130 § 1 k.p.c. nie jest aktualny w sytuacji, w której możliwość zastosowania tej regulacji została wprost wykluczona w ustawie. Artykuł 112 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wyznaczył bowiem termin do uiszczenia opłaty, a jednocześnie wyłączył obowiązek wzywania profesjonalnego pełnomocnika przez sąd do realizacji tego obowiązku, co oznacza, że powinien on sam obliczyć i przekazać opłatę w powyższym terminie. Zatem konsekwencją niewniesienia prawidłowej opłaty od apelacji w ciągu tygodnia od otrzymania odpisu postanowienia o negatywnym załatwieniu wniosku (zażalenia) w sprawie zwolnienia od kosztów związanych z jej wniesieniem, jest jej odrzucenie jako nieopłaconej, a sankcja taka wynika z art. 370 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 2 marca 2012 r., II CZ 173/11, z dnia 13 kwietnia 2012 r., I CZ 36/12, czy też z dnia 25 lipca 2013 r., II CZ 54/13, niepublikowane). W orzecznictwie podkreślono już także, że przyjęta powyżej wykładnia nie narusza art. 45 Konstytucji ani art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności przez pozbawienie możliwości sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy, ponieważ wprowadzony obowiązek nie jest dla profesjonalisty skomplikowany (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2011 r., V CZ 30/11, niepublikowane).

Przytoczyć też trzeba pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2015 r., IV CZ 78/14, w którym wskazano, że wniesienie niedopuszczalnego zażalenia na postanowienie odmawiające zwolnienia od opłat pozostaje bez wpływu na jego uprawomocnienie się.

Z powyższych względów na postawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. zażalenie podlegało oddaleniu.

Uwzględniono również koszty postępowania zażaleniowego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c. i art. 397 § 2 k.p.c., o czym orzeczono w punkcie drugim postanowienia. Koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym ustalone zostały w oparciu o treść § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r. poz. 490, ze zm.)

A. Sołtyka M. Sawicka D. Jezierska